

به همت مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس و با همکاری انجمن علمی بخش علوم سیاسی دانشگاه شیراز، آیین گرامیداشت روز ملی خلیج فارس با شرکت دانشجویان، اساتید و سایر علاقه مندان و با حضور دکتر پیروز مجتهدزاده استاد ایرانی دانشگاه لندن و پژوهشگر برجسته مسایل سیاسی و ژئوپلیتیکی خلیج فارس در تالار حکمت دانشگاه شیراز برگزار گردید.

در ابتدای این مراسم ، دکتر عباسی رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی ، به برگزاری این همایش به مناسبت روز ملی خلیج فارس (دهم اردیبهشت ماه) که مقارن با خروج پرتغالی ها از تنگه هرمز و خلیج فارس می باشد؛ اشاره نمود.

وی در ادامه به بیان اهداف تشکیل مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس در دانشگاه شیراز پرداخت.

دکتر عباسی یکی از این اهداف را جمع آوری اسناد تاریخی بسیار زیادی ذکر نمود که در رابطه با نام خلیج فارس بوده و در دست خانواده های بزرگ ایرانی ساکن در جنوب کشور قرار دارد.

وی افزود: هدف دیگر این است که این مرکز بتواند در مقابل مراکزی که عمدتاً در کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس تشکیل شده اند و مطالعات گسترده ای را بر اساس فرضیه های ساختگی خودشان انجام می دهند؛ مطرح شود و گام هایی را در این راستا بردارد.

رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز گفت : هدف برتر این مرکز نیز این است که با توجه به وجود گرایش مطالعات خلیج فارس در مقطع کارشناسی ارشد در رشته علوم سیاسی، از پایان نامه های بسیار خوبی که در این رشته نگارش شده، استفاده بشود تا بتوانند راهگشای مسائل موجود در این منطقه باشد.

دکتر عباسی تاکید کرد : در گذشته دیپلماسی منطقه ای جنوب کشور در استان فارس تنظیم می شده و تعاملات گسترده ای بین استاندار فارس و مقامات و شیوخ کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس وجود داشته است و امید است که با گسترش چنین مراکز مطالعاتی، استان فارس بتواند با داعیه های علمی ، جایگاه تاریخی خود را باز یابد.

دکتر احسان یاری، رئیس مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس هم سخنرانی خود را با طرح این پرسش آغاز نمود که چرا ما بر روی نام خلیج فارس حساسیت داریم؟ دکتر یاری سپس به این موضوع اشاره کرد که نام اماکن و اسامی مکان های جغرافیایی، ممکن است پویایی هایی را تجربه کند و این تغییرات در بستر زمان و در یک مکانیسم کاملاً طبیعی اتفاق می افتد و نه یک مکانیسم هدفدار سیاسی یا یک پروژه از پیش تعریف شده با اهداف خاص و منفعت طلبانه.

وی تاکید کرد: تغییر نام خلیج فارس یک پروژه سیاسی و هدفدار غربی - عربی است که در واقع در جهت کم رنگ کردن حاکمیت تاریخی ایران بر پهنه ی خلیج فارس و در نتیجه، به چالش کشیدن هویت و منافع ملی ایران پیگیری می شود و همچنان به سرعت و با پشتوانه دلارهای نفتی پیش می رود، لذا حساسیت ما به نام خلیج فارس از این موضوع ناشی می شود.

موضوع دیگری که رئیس مرکز مطالعات راهبردی خلیج فارس بدان اشاره نمود، ارتباط بسیار قوی نام خلیج فارس با موضوع هویت و بخصوص هویت ملی ایرانی بود.

وی با ادامه بحث پیرامون هویت ملی، جایگاه خلیج فارس را در هویت ملی ایرانی بررسی نموده و تاکید کرد : حراست از نام خلیج فارس حراست از هویت ایرانی و صیانت از منافع ملی است و ضرورت دارد که تلاش ها در جهت پاسداری و روشننگری هر چه بیشتر نسبت به حقایق تاریخی نام خلیج فارس در سه بعد ملی، منطقه ای و بین المللی مضاعف شود.

در ادامه این نشست تخصصی ، دکتر پیروز مجتهد زاده، استاد ایرانی مرکز مطالعات ژئوپلیتیک و مرزهای بین المللی دانشگاه لندن به سخنرانی پرداخت.

وی بحث خود را در رابطه با خلیج فارس با اشاره به این موضوع آغاز نمود که نام هیچ منطقه ای، موضوع مالکیت ها راجع به آن منطقه را مشخص نمی نماید؛ چراکه نام های جغرافیایی گویای خاصیت فرهنگی یا محیطی آن منطقه است و در مقابل، وجه مالکیت در یک پروسه بسیار گسترده جنگ و ستیز مشخص می شود.

دکتر مجتهدزاده ابراز داشت: مسئله اصلی در رابطه با خلیج فارس، مسئله هویت است و نه مسئله مالکیت. چنانکه اگر نام خلیج فارس را برای این منطقه بکار ببریم هویت ایرانی را نشان می دهد و اگر نام دیگری را بکار ببریم، هویت دیگری را برجسته می نماید.

وی عنوان کرد: از لحاظ تاریخی حدود ۲۵۰۰ سال است که نام این دریا خلیج فارس می باشد.

دکتر مجتهدزاده افزود: در سازمان ملل متحد تشکیلاتی به نام سازمان وحدت یا یکپارچگی اسامی جغرافیایی وجود دارد که برای بررسی اسامی جغرافیایی تشکیل جلسه می دهد، اصلی که در این سازمان وجود دارد و بر آن تأکید می شود این است که اسامی جغرافیایی بنا به دلایل سیاسی، نژادی و مذهبی درست نشده اند که بنا به این دلایل تغییر کنند. در همین راستا، این نغمه های ناسازگاری که در رابطه با نام خلیج فارس می شنویم، دلایل نژادی دارد.

دکتر مجتهدزاده تأکید کرد: اسامی جغرافیایی بین المللی قابل تغییر نیستند. وی در پایان خاطر نشان کرد: کشور جمهوری اسلامی ایران در بین هشت کشور حاشیه خلیج فارس دارای بیشترین طول ساحل و بیشترین حجم دریاست و همچنین اینکه این دریا در طول تاریخ با نام خلیج فارس شناخته شده و نام آن خلیج فارس خواهد ماند.

در پایان این همایش، حاضرین پرسش هایی را مطرح کردند و استاد مجتهد زاده به پرسش های آنان پاسخ داد.

اهدای لوح سپاس به دکتر مجتهدزاده به خاطر حدود نیم قرن تلاش در حوزه مطالعات خلیج فارس ، پایان بخش مراسم بود.